

Landmaterieel aansprakelijkheid uitgebreid LAU06

Verzekeringsvoorwaarden

De door verzekerden aan verzekeraar verstrekte inlichtingen, in welke vorm dan ook, zijn de grondslag van de verzekering en worden geacht daarmee één geheel te vormen. Het polisblad, de daarop vermelde Algemene voorwaarden, verzekeringsvoorwaarden, bijzondere voorwaarden en clauses maken deel uit van dat geheel.

Inhoudsopgave	1	Begripsomschrijvingen	4.6	Eigen risico
			4.7	Rechtstreekse schadeloosstelling aan benadeelde
	2	Dekking	4.8	Verhaalsrecht op verzekerde
	2.1	Dekkingsgebied		
	2.2	W.A.M.		
	2.3	Aansprakelijkheid en kosten	5	Premie
	2.4	Tijdelijke vervanging in verband met reparatie of onderhoud	6	Wijzigingen
			6.1	Wijzigingen aan het object
	3	Uitsluitingen	6.2	Wijzigingen van premie en/of voorwaarden
	4	Schade	7	Duur en einde van de verzekering
	4.1	Verplichtingen na schade	7.1	Einde van de verzekering
	4.2	Bereidding	8	Slotbepalingen
	4.3	Schadevaststelling	8.1	Meerdere objecten
	4.4	Schadevergoeding	8.2	Internationaal Verzekeringsbewijs
	4.5	B.T.W.		

Artikel 1	In deze voorwaarden wordt verstaan onder:
Begripsomschrijvingen	1.1 Gebeurtenis elk voorval of reeks van in oorzaak met elkaar verbandhoudende voorvallen waarbij schade is ontstaan;
	1.2 Object de op het polisblad omschreven object(en) in standaarduitvoering en uitrusting alsmede de niet tot de standaarduitvoering behorende onderdelen die als zodanig op het polisblad zijn vermeld;
	1.3 Verzekerde Als verzekerde wordt aangemerkt: a de verzekeringnemer waaronder mede verstaan wordt alle tot de kring van verzekeringnemer behorende (aan)verwante bedrijven en/of gelieerde ondernemingen alsmede de natuurlijke personen die als alter ego van verzekeringnemer en/of bedoelde ondernemingen hebben te gelden;
	b de eigenaar, bezitter, houder, gebruiker, bestuurder van het object;
	c degenen die met het object worden vervoerd;
	d de werkgever van de hierboven vermelde personen indien hij in die hoedanigheid op grond van artikel 6:170 en/of artikel 6:171 BW aansprakelijk is;
	1.4 W.A.M. Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen.

Artikel 2	2.1 Dekkingsgebied Onverschillig waar binnen Nederland, België en Luxemburg alsmede maximaal 100 kilometer in Duitsland te rekenen vanaf de Nederlandse, Belgische, Luxemburgse grens.
Dekking	2.2 W.A.M. Indien het object een motorrijtuig is in de zin van de W.A.M., dan wordt met voorbijgaan aan hetgeen anders in de polis mocht zijn bepaald, deze verzekering geacht aan de door of krachtens deze wet gestelde eisen te voldoen.
	2.3 Aansprakelijkheid en kosten Verzekeraar vergoedt met inachtneming van het gestelde in de Algemene voorwaarden en andere op het polisblad van toepassing verklaarde verzekeringsvoorwaarden en bepalingen, alsmede de uitsluitingen genoemd in artikel 3 van deze verzekeringsvoorwaarden: a Aansprakelijkheid 1 Schade aan personen en zaken De gevolgen van de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade aan personen en zaken alsmede de daaruit voortvloeiende schade tot ten hoogste 2.500.000 euro per gebeurtenis voor alle verzekerden tezamen, een en ander met inachtneming van de beperking ten aanzien van de gevolgschade aan ondergrondse eigendommen, die veroorzaakt is met of door: – het object; – aanhangwagens of andere objecten zonder eigen voortbewegingskracht, die aan het object zijn gekoppeld of na koppeling daarvan zijn losgemaakt of losgeraakt, en nog niet veilig buiten het verkeer tot stilstand zijn gekomen; – zaken die zich bevinden op of in dan wel vallen of gevallen zijn van het object, of de aangekoppelde aanhangwagen.

Voor aansprakelijkheid van verzekerde op grond van artikel 3a van de W.A.M. geldt een verzekerd bedrag van 6.806.703 euro per gebeurtenis voor alle verzekerden tezamen.

2 **Ondergrondse eigendommen**

- Het verzekerde bedrag voor schade aan kabels, buizen en/of leidingen, met inbegrip van de daaruit voortvloeiende gevolgschade bedraagt maximaal 250.000 euro per gebeurtenis.
- Uitdrukkelijk wordt bepaald dat verzekerde direct voorafgaande aan het uitvoeren van graaf- of grondverzetwerkzaamheden onderzoek dient te doen naar de ligging van kabels, buizen en/of leidingen door middel van het opvragen van gegevens via een melding bij het KLIC. Indien de werkzaamheden worden uitgevoerd op niet-openbare (water)wegen of (bedrijfs)terreinen dienen de gegevens bij de eigenaar of de beheerder van de desbetreffende (water)wegen of (bedrijfs)terreinen te worden opgevraagd. In de situatie dat de kabel en/of leidingbeheerder niet is dan wel zijn aangesloten bij het KLIC dan dient men de gegevens rechtstreeks bij de betreffende beheerder op te vragen. Daarnaast dient de verzekerde tevens aan te tonen dan wel aannemelijk te maken, dat bij uitvoering van de werkzaamheden de exacte ligging van de kabels, leidingen en/of buizen is geverifieerd door handmatig controleren of vrijmaken van de desbetreffende kabels, leidingen en/of buizen, alsmede door het gebruik van in de praktijk bewezen deugdelijke elektronische- en/of radiografische detectieapparatuur.
- De eigen risico's voor schade aan ondergrondse eigendommen bedragen als volgt:
Indien is voldaan aan de direct hiervoor staande gestelde eisen geldt het betreffende eigen risico van de onderhavige verzekering zoals vermeld staat op het polisblad, met een minimum echter van 750 euro per gebeurtenis. Voor zover verzekerde niet voldoet aan de gestelde eisen geldt er een eigen risico van 10 procent van het schadebedrag met een minimum van 2.000 euro per gebeurtenis.

b **Schade aan eigen zaken van verzekeringnemer**

Schade door verlies of beschadiging van zaken, die toebehoren aan of in gebruik zijn bij verzekeringnemer alsmede de daaruit voortvloeiende schade, veroorzaakt met of door het verzekerde object of de zich daarop of daarin bevindende zaken.

De dekking overeenkomstig dit artikel geldt op premier risque basis:

- 1 tot een maximum van 125.000 euro per gebeurtenis;
- 2 met inachtneming van een eigen risico van 1.000 euro;
- 3 Indien de schade tevens is gedekt onder één of meer andere polissen al dan niet van oudere datum, of gedekt zou zijn indien dit artikel niet zou hebben bestaan, dan loopt deze dekking slechts als excedent boven de dekking die onder de andere polis(sen) is of wordt verleend, ongeacht of in de andere polis(sen) een samenloopartikel is opgenomen.

In geen geval komt het eventuele eigen risico of no-claimverlies van een andere verzekering onder deze rubriek voor vergoeding in aanmerking;

c **Kosten**

1 **Juridische kosten en wettelijke rente**

De proceskosten en de kosten van rechtsbijstand die met goedkeuring van verzekeraar zijn gemaakt, alsmede de wettelijke rente over het door deze verzekeringsvoorwaarden gedekte gedeelte van de hoofdsom.

2 **Borgstelling**

Wanneer ter zake van een schade door een overheid een borgsom wordt verlangd om de opheffing van een op het object gelegd beslag of de invrijheidstelling van een verzekerde te verkrijgen, zal verzekeraar deze borgsom verstrekken tot ten hoogste 25.000 euro voor alle verzekerden tezamen, mits de betrokken verzekerden jegens verzekeraar aanspraak op vergoeding van de schade hebben. Uitsluitend verzekeraar is gerechtigd over de verstrekte borgsom te beschikken zodra deze wordt vrijgegeven. Verzekerden zijn verplicht alle medewerking te verlenen om de terugbetaling te verkrijgen.

2.4 **Tijdelijke vervanging in verband met reparatie of onderhoud**

- a Indien het object tijdelijk buiten gebruik is wegens reparatie of onderhoud is de dekking overeenkomstig deze verzekeringsvoorwaarden mede van kracht voor een vervangend, qua type en prijsklasse vergelijkbaar object.
- b Indien de aansprakelijkheid welke onder dit artikel is gedekt, tevens is gedekt onder één of meer andere polissen al dan niet van oudere datum, of gedekt zou zijn indien dit artikel niet zou hebben bestaan, dan loopt deze dekking slechts als excedent boven de dekking die onder de andere polis(sen) is of wordt verleend, ongeacht of in andere polis(sen) een samenloopartikel is opgenomen.

Artikel 3

Uitsluitingen

Uitgesloten zijn verlies, beschadiging en kosten:

3.1 Ander gebruik

voor kosten en/of materiële schade aan personen en/of zaken alsmede de daaruit voortvloeiende immateriële schade, ontstaan doordat het object werd gebruikt voor andere doeleinden dan op het polisblad vermeld;

3.2 Hei- en sloopwerk

voor kosten en/of materiële schade aan personen en/of zaken alsmede de daaruit voortvloeiende immateriële schade, ontstaan door hei- en sloopwerk of het slaan respectievelijk trekken van damwanden of grondkeringen;

3.3 Wijzigingen aan het object

voor kosten en/of materiële schade aan personen en/of zaken alsmede de daaruit voortvloeiende immateriële schade, verband houdende met wijzigingen aan het object, een en ander met inachtneming van het bepaalde in artikel 6.1 van deze verzekeringsvoorwaarden;

3.4 Chemische en biologische middelen

voor kosten en/of materiële schade aan personen en/of zaken alsmede de daaruit voortvloeiende immateriële schade, ontstaan door of verband houdende met sproeien, spuiten, vernevelen, verstuiven of soortgelijke werkzaamheden met chemische of biologische groei, bestrijdings- en verdelgingsmiddelen;

3.5 Zaken in gebruik bij verzekerde

voor schade aan:

- a vervoerde zaken ook tijdens het laden en lossen daarvan;
- b aanhangwagens of andere objecten, die aan het object zijn gekoppeld of na koppeling daarvan zijn losgemaakt of losgeraakt, zolang zij nog niet veilig buiten het verkeer tot stilstand zijn gekomen;
- c percelen grond en de zich daarop of daarin bevindende gewassen die verzekerde in opdracht in bewerking heeft;
- d zaken die verzekerde of degene die het object bedienen, in eigendom toebehoren of onder zich hebben, dit voor zover de schade niet onder artikel 2.3 b van deze verzekeringsvoorwaarden voor vergoeding in aanmerking komt, alsmede de daaruit voortvloeiende schade;

3.6 Bestuurder

voor personenschade, alsmede de daaruit voortvloeiende immateriële schade en/of kosten, geleden door de bestuurder van het verzekerde object dat het ongeval veroorzaakt;

3.7 Werkgever

van de werkgever voor personenschade in de zin van artikel 7:658 BW;

3.8 Samenloop, excedent

Indien de aansprakelijkheid welke onder artikel 1.3 lid d van deze verzekeringsvoorwaarden is gedekt, tevens is gedekt onder één of meer andere polissen al dan niet van oudere datum, of gedekt zou zijn indien deze verzekering niet zou hebben bestaan, dan loopt deze dekking slechts als excedent boven de dekking die onder de andere polis(sen) is of wordt verleend, ongeacht of in andere polis(sen) een samenloopartikel is opgenomen.

3.9 Contractuele aansprakelijkheid

voor schade, in de meest ruime zin van het woord, en/of kosten die voortvloeit uit contractuele verplichtingen voor zover die verder gaan dan de wettelijke aansprakelijkheid.

3.10 Opzet, roekeloosheid of merkelijke schuld

veroorzaakt door opzet, roekeloosheid of merkelijke schuld van verzekerde;

3.11 Niet bevoegde bestuurder, bezitter of houder te kwader trouw

- a van degene die het object bestuurt, bedient, gebruikt, of zich daarop bevindt zonder uitdrukkelijke of stilzwijgende machtiging van verzekerde;
- b van de bezitter of de houder te kwader trouw van het object;

3.12 Atoomkernreactie

- a voor schade aan personen en zaken alsmede de daaruit voortvloeiende schade veroorzaakt door, opgetreden bij of voortgevloeit uit atoomkernreacties, onverschillig hoe deze zijn ontstaan;
- b deze uitsluiting geldt niet met betrekking tot schade veroorzaakt door radioactieve nucliden, die zich buiten een kerninstallatie bevinden en gebruikt worden of bestemd zijn om gebruikt te worden voor industriële, commerciële, landbouwkundige, medische, wetenschappelijke, onderwijskundige of (niet militaire) beveiligingsdoeleinden, mits er een door enige overheid afgegeven vergunning (voor zover vereist) van kracht is voor de vervaardiging, gebruik, opslag en het zich ontdoen van radioactieve stoffen. Onder 'kerninstallatie' wordt verstaan een kerninstallatie in de zin van de Wet Aansprakelijkheid kernongevallen (Staatsblad 1979 225), alsmede een kerninstallatie aan boord van een schip. Voor zover krachtens enige wet of enig verdrag een derde voor de geleden schade aansprakelijk is, vindt deze uitsluiting geen toepassing;

3.13 Molest

voor schade aan personen en zaken alsmede de daaruitvloeiende schade veroorzaakt door:

- a door molest, zijnde gewapend conflict, burgeroorlog, opstand, binnenlandse onlusten, oproer en muiterij. Voor de betekenis van deze begrippen gelden de begripsomschrijvingen die door het Verbond van Verzekeraars in Nederland op 2 november 1981 bij de griffie van de Rechtbank te Den Haag zijn gedeponneerd;
- b door of tijdens inbeslagname door een Nederlandse of vreemde overheid.

Artikel 4 Schade

4.1 Verplichtingen na schade

Verzekeringnemer of de tot uitkering gerechtigde is verplicht

- a zodra hij op de hoogte is of behoort te zijn van een gebeurtenis die voor verzekeraar tot een uitkeringsplicht kan leiden die gebeurtenis zo spoedig mogelijk te melden;
- b binnen redelijke termijn aan verzekeraar alle inlichtingen en bescheiden te verschaffen die voor de verzekeraar van belang zijn om zijn uitkeringsplicht te beoordelen;
- c zijn volle medewerking te verlenen en alles na te laten wat de belangen van verzekeraar zou kunnen schaden;
- d verzekeraar desgevraagd te machtigen alle door hem noodzakelijk geachte acties in naam van verzekerde te voeren.
- e Aan deze verzekering kunnen geen rechten worden ontleend indien verzekeringnemer of de tot uitkering gerechtigde een of meer van bovenstaande verplichtingen niet is nagekomen en daardoor de belangen van de verzekeraar heeft geschaad. Elk recht op uitkering komt te vervallen indien verzekeringnemer of de tot uitkering gerechtigde de hiervoor onder a en b genoemde verplichtingen niet is nagekomen met de opzet de verzekeraar te misleiden, tenzij de misleiding het verval van recht niet rechtvaardigt.

4.2 Beredding

- a Zodra de verzekerde of de tot uitkering gerechtigde van het risico of het ophanden zijn ervan op de hoogte is, of behoort te zijn, is elk hunner, naarmate hij daartoe in de gelegenheid is, verplicht binnen redelijke grenzen alle maatregelen te nemen, die tot voorkoming of vermindering van schade kunnen leiden.
- b De verzekeraar vergoedt de kosten van maatregelen die tijdens de geldigheidsduur van de verzekering door of vanwege verzekerde worden getroffen en redelijkerwijs geboden zijn om het onmiddellijk dreigend gevaar van schade af te wenden waarvoor – indien gevallen – de verzekering dekking biedt, of om die schade te beperken.
- c Aan deze verzekering kunnen geen rechten worden ontleend indien de verzekeringnemer of de verzekerde de heeft nagelaten maatregelen te nemen ter voorkoming of vermindering van schade als bedoeld in artikel 7:957 BW en daardoor de belangen van verzekeraar heeft geschaad.

4.3 Schadevaststelling

- a *Benoeming experts*
De schade zal in onderling overleg of door een door verzekeraar te benoemen expert worden vastgesteld, tenzij wordt overeengekomen dat twee experts de schade zullen vaststellen waarvan de verzekerde en verzekeraar er ieder één benoemen.
In het laatste geval benoemen beide experts samen voor de aanvang van hun werkzaamheden een derde expert, die bij gebrek aan overeenstemming over de toedracht en/of over de omvang van de schade binnen de grenzen van beide taxaties een bindende uitspraak doet, na beide experts gehoord of behoorlijk opgeroepen te hebben. De experts hebben het recht zich, afzonderlijk of gezamenlijk, door deskundigen te laten bijstaan. Medewerking aan de omschreven gang van zaken houdt voor verzekeraar geen verplichting tot schadevergoeding in.
- b *Kosten experts*
De kosten van de experts zullen als volgt worden gedragen:
 - 1 van de door verzekeraar ingeschakelde expert: door verzekeraar;
 - 2 van de door verzekeringnemer ingeschakelde expert: door verzekerde;
 - 3 van de ingeschakelde derde expert: door verzekeraar en verzekeringnemer ieder de helft.

4.4 Schadevergoeding

Verzekeraar vergoedt in geval van een gedekte schade:

a *Aansprakelijkheid*

- 1 de schade bedoeld in artikel 2.3 a van deze verzekeringsvoorwaarden voor alle verzekerden tezamen tot ten hoogste de in artikel 2.3 a van deze verzekeringsvoorwaarden genoemde bedragen;
- 2 indien de gebeurtenis plaatsvindt in een tot het dekkingsgebied behorend land, waar krachtens een met de W.A.M. overeenkomstige wet een hoger te verzekeren bedrag is voorgeschreven, dan verleent de verzekering dekking tot dat hogere bedrag;

b *Eigen zaken van verzekeringnemer*

De schade bedoeld in artikel 2.3 b van deze verzekeringsvoorwaarden voor verzekeringnemer tot ten hoogste het in dat artikel genoemde bedrag, eventueel, boven de in artikel 2.3 a van deze verzekeringsvoorwaarden genoemde bedragen;

c *Kosten*

De kosten bedoeld in artikel 2.3 c van deze verzekeringsvoorwaarden voor alle verzekerden tezamen per gebeurtenis eventueel boven de in artikel 2.3 a van deze verzekeringsvoorwaarden genoemde bedragen.

4.5 B.T.W.

Bij vaststelling van de schadevergoeding zal rekening worden gehouden met toepasselijke bepalingen van de Wet op Omzetbelasting 1968 (B.T.W.) of soortgelijke buitenlandse toepasselijke bepalingen.

4.6 Eigen risico

De eventueel van toepassing zijnde eigen risico's gelden per gebeurtenis en onafhankelijk van elkaar. In geen geval komt het eventuele eigen risico van een andere verzekering onder deze verzekeringsvoorwaarden voor vergoeding in aanmerking.

4.7 Rechtstreekse schadeloosstelling aan benadeelde

- a Verzekeraar heeft in geval van schade het recht benadeelden rechtstreeks schadeloos te stellen en met hen schikkingen te treffen. Hij zal daarbij de belangen van de verzekerde(n) in het oog houden.
- b Een door verzekeraar uitgekeerde schade dan wel getroffen schikking zal te gelden hebben als een schade dan wel getroffen schikking met verzekerde zelve. Verzekerde gaat ermee akkoord dat de betaalde schade of getroffen schikking beschouwd zal worden als ware betaald door hem dan wel getroffen met hem. Op grond hiervan zullen eigen risico's en/of uitsluitingen en/of beperkende bepalingen voor rekening en risico van verzekerde blijven. Verzekerde zal deze bedragen op eerste verzoek rechtstreeks dienen te vergoeden aan benadeelden.

4.8 Verhaalsrecht op verzekerde

Indien verzekeraar op grond van de W.A.M. of een daarmee overeenkomende buitenlandse wet gehouden is tot vergoeding van een schade, waarop volgens deze polis enige uitsluiting of beperkende bepaling van toepassing is, zal hij gerechtigd zijn de door hem gedane schadeloosstelling te verhalen op verzekerde of ieder ander voor wie de desbetreffende uitsluiting of beperking geldt. Onder dit verhaalsrecht vallen ook de door verzekeraar terzake van de schade gemaakte kosten. Een verhaalsrecht op verzekerde of ieder ander voor wie een uitsluiting of beperking geldt komt verzekeraar ook toe bij schade, veroorzaakt na het einde van de verzekering, waarvoor verzekeraar nog wel krachtens een wettelijke verplichting op moest komen.

**Artikel 5
Premie**

Voor de omschrijving van de bepalingen omtrent de premie wordt verwezen naar de Algemene voorwaarden.

**Artikel 6
Wijzigingen**

6.1 Wijzigingen aan het object

De verzekering blijft onverminderd van kracht wanneer er wijzigingen aan het object worden aangebracht. Indien deze wijzigingen een verzwaring van het risico met zich meebrengen, dient verzekeringnemer, zodra de wijzigingen hem bekend zijn, verzekeraar hiervan onverwijld in kennis te stellen. Door het niet nakomen van deze verplichting vervalt elke aanspraak op vergoeding van schade, tenzij verzekeringnemer bewijst, dat het ontstaan of de omvang van de schade in redelijkheid geen verband houdt met de wijzigingen.

Bij wijziging van het risico heeft verzekeraar het recht met onmiddellijke ingang de premie of voorwaarden te herzien.

6.2 Wijzigingen van premie en/of voorwaarden

Verzekeraar heeft het recht telkens bij ingang van een nieuwe contractstermijn de premie en/of voorwaarden te herzien. Wanneer verzekeraar van dit recht gebruik maakt, deelt hij dit aan de verzekeringnemer, uiterlijk 30 dagen vóór de contractsvervaldatum mede. Indien op de contractsvervaldatum geen overeenstemming is bereikt over de nieuwe premie en/of voorwaarden, geldt de verzekering op die datum als opgezegd.

**Artikel 7
Duur en einde van de verzekering**

7.1 Einde van de verzekering

De verzekering eindigt:

- a zodra het object wordt verkocht of definitief buiten gebruik wordt gesteld;
- b bij verlies van het object of een daarmee gelijk te stellen beschadiging.

**Artikel 8
Slotbepalingen**

8.1 Meerdere objecten

Indien onder deze verzekering meerdere objecten zijn verzekerd en tevens het verzekerde bedrag over die objecten is onderverdeeld, wordt ieder object geacht afzonderlijk te zijn verzekerd.

8.2 Internationaal Verzekeringsbewijs (de zogenoemde 'groene kaart')

Het door verzekeraar uitgereikte Internationaal Verzekeringsbewijs dient op eerste verzoek aan verzekeraar te worden teruggegeven. Bij verkoop of eigendomsoverdracht is het verzekerde niet toegestaan het Internationaal Verzekeringsbewijs aan de koper of nieuwe eigenaar ter hand te stellen.